

Застосування інтенсивної технології вимагає високої кваліфікації і відповідальності кадрів, оптимального складу машинно-тракторного парку, правильного комплектування агрегатів та високоефективного їх використання. Здійснення всього взаємозв'язку дій забезпечує максимальну віддачу від вкладених коштів.

Інтенсивний тип відтворення базується на максимальному використанні досягнень науково-технічного прогресу і підвищенні ефективності виробництва. Ефективність зернопродуктового підкомплексу має важливе значення не лише для аграрного виробництва, а й для економіки в цілому, має стратегічне значення [5].

Впровадження інтенсивних інноваційних технологій на агропідприємствах створює можливості для підвищення ефективності їх діяльності, що, в свою чергу, забезпечує можливості для інвестиційного розширення [3].

Однак, перешкодою для впровадження інноваційних агротехнологій у сільськогосподарських підприємствах є диспаритет цін. Зростання цін на енергетичні та матеріально-технічні ресурси відбувається значно швидше, ніж на сільськогосподарську продукцію. Останній факт породжує низьку платоспроможність аграріїв.

Необхідні інвестиції для відновлення, розширення, модернізації і реконструкції основних фондів. В ринкових умовах господарювання переважна більшість підприємств взагалі позбавлена можливості інвестицій не тільки для розширеного відтворення, а й для нормального відновлення основних та оборотних фондів [1].

Тому важливу роль у відновленні матеріально-технічної бази сільського господарства може зіграти збалансована інвестиційна політика, що проводиться як на державному так на і регіональному рівнях [2,4].

Література.

1. Заїка С.О. Інвестиційний потенціал підприємства та варіанти його формування / С.О. Заїка // Науковий вісник Херсонського державного університету. Економічні науки – 2015. - Вип.13, ч.1 – С. 84-86.
2. Красноручький О.О. Проблеми та перспективи розвитку малого та середнього підприємництва в Україні / Красноручький О.О., Колпаченко Н.М., Смігунова О.В. // Вісник ХНТУСГ: Економічні науки. Вип. 172. – Харків : ХНТУСГ, 2016 р. – С. 54-62.
3. Красноручький О.О. Ресурсні та ринкові аспекти забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських товаровиробників / О.О. Красноручький // Вісник ХНАУ. Сер. «Економіка АПК і природокористування». – 2008. – № 7. – С. 134 – 142.
4. Накісько О. В. Державна підтримка агропромислового комплексу в контексті інноваційно-інвестиційного відтворення / О.В. Накісько, С.В. Руденко // ХНТУСГ. - 2015. - Вип. 161. - С. 239-245. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkhdtusg_2015_161_31.
5. Погріщук Б.В. Значення інновацій для інтенсифікації виробництва зернових культур / Б.В. Погріщук [Електронний ресурс]. – Режим доступу :<http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=25561>.

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА УКРАЇНИ В УМОВАХ МІЖНАРОДНИХ ІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ

*Поваляєва Д.В., Харківський національний технічний університет сільського
господарства імені Петра Василенка*

Науковий керівник – Бабан Т.О., старший викладач

В сучасних умовах ринкової економіки та зростання конкуренції на світовому ринку питання підвищення конкурентоспроможності продукції набуває дедалі більшої актуальності. Сучасні умови розвитку характеризуються поглибленням інтеграційних процесів, лібералізацією умов торгівлі сільськогосподарськими товарами, орієнтацією на зовнішні ринки, а також підвищеною увагою до якості продукції. Проблема конкурентоспроможності посідає одне з провідних місць в економічному аналізі різних суб'єктів господарської діяльності, що

пояснюється об'єктивним посиленням міжнародної та внутрішньої конкуренції. У зв'язку з цим особливої актуальності набувають підвищення конкурентоспроможності вітчизняної сільськогосподарської продукції.

Проблемою конкурентоспроможності в сільському господарстві займалися, як зарубіжні вчені А. Сміт, Д. Рікардо, А. Курко, Е. Хешер, М. Портер, Г. Азоев, А. Томпсон, А. Юданов, А. Стрікленд, так і вітчизняні науковці, зокрема: Б. Данилишин, О. Квапа, О. Кописко, О. Ліпанова, В. Міланич, О. Піменова.

Мета дослідження полягає у визначенні існуючої ситуації щодо рівня конкурентоспроможності в сільському господарстві в умовах міжнародної інтеграції.

Поняття конкурентоспроможності аграрних підприємств трактується неоднозначно. Досить повно та системно розкривають поняття конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств в своєму визначенні М. Малік та О. Нужна. На їх думку – це здатність суб'єктів економічної діяльності аграрної сфери пристосовуватись до нових умов господарювання, використовувати свої конкурентні переваги і перемагати в конкурентній боротьбі на ринках сільськогосподарської продукції та послуг, максимально ефективно використовувати земельні ресурси, якомога повніше задовольняти потреби покупця шляхом аналізу структури ринку і гнучко реагувати на зміну його кон'юнктури [1]. Однак, забезпечення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств не обмежується використанням тільки земельних ресурсів. Специфіка сільськогосподарського виробництва полягає у значній залежності від погодних умов, природних ресурсів, тривалим циклом виробництва, та ін.

Під конкурентоспроможністю сільськогосподарської продукції слід розуміти здатність підприємства створювати, виробляти і продавати товари та послуги, цінові й нецінові якості яких привабливіші, ніж в аналогічній продукції конкурентів [1].

Конкурентоспроможність сільськогосподарської продукції на зовнішньому ринку визначається за допомогою показників структури та динаміки експорту та імпорту.

Наразі сільськогосподарська продукція займає значну частину у зовнішній торгівлі України. Так, в 2015 році питома вага сільськогосподарської продукції в структурі вітчизняного експорту товарів склала 38,2%. Сільське господарство залишається єдиною галуззю, яка має позитивне сальдо зовнішньої торгівлі. Експорт аграрної продукції з України в 2015 році становив 14,6 млрд дол. США і перевищив імпорт на рекордні для країни за роки незалежності 11,1 млрд дол. США. Але існують чинники, які значною мірою перешкоджають зміцненню конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції на зовнішніх ринках, а саме: низький рівень розвитку вітчизняної фінансово-кредитної системи, відсутність галузевих кооперативних банків, нерозвиненість в Україні сфери страхування кредитних та виробничих ризиків; нерозвиненість інфраструктури АПК, що призводить до збільшення вартості виробництва, значних втрат продукції під час її транспортування та зберігання [1]. Вітчизняна сільськогосподарська продукція має низький клас якості, внаслідок чого ціни на неї суттєво знижуються. Тому поліпшення якості є важливим чинником для підвищення конкурентоспроможності вітчизняної продукції на зовнішніх ринках [5].

Переважні конкурентні переваги продукції аграрного сектору України на світовому ринку формуються за рахунок низької собівартості, але зменшуються через низький рівень державної підтримки, доцільність якої обумовлена необхідністю забезпечення продовольчої безпеки та розвитку експортного потенціалу галузі. У зв'язку з цим, надзвичайно вагоме значення має державна цільова Програма розвитку українського села на період до 2015 року, яка затверджена постановою Кабінету Міністрів України від 19 вересня 2007 року № 1158. Згідно з цією Програмою обсяги фінансування сільського господарства і сільських територій із держбюджету та інших джерел на весь період 2008–2015 років становлять 128,2 млрд грн, або ж у середньому на рік близько 16 млрд грн. [1].

Але фактичні обсяги фінансування склали 64 млрд. грн., або ж 68% від запланованої суми. В межах цих коштів на заходи, що безпосередньо сприяють підвищенню конкурентоспроможності вітчизняних сільськогосподарських товаровиробників були виділені кошти на: розвиток аграрного ринку – 25,3 млрд. грн.; удосконалення діючих інструментів та

реформування системи управління в аграрному секторі – 11,5 млрд. грн.; фінансове забезпечення аграрного сектору – 4,7 млрд. грн.;

Політика державної підтримки сільськогосподарських підприємств, безумовно, позитивно впливає на розвиток аграрного виробництва: сприяє підвищенню його конкурентоспроможності та гарантуванню продовольчої безпеки держави в цілому.

Невикористаними залишаються можливості державної підтримки сільськогосподарських виробників в рамках заходів «зеленої скриньки» застосування яких дасть можливість покращити не лише кількісні, але й якісні показники вітчизняної сільськогосподарської продукції.

Для підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції необхідно вирішувати такі завдання: створення новітніх технологій вирощування та підвищення урожайності сільськогосподарських культур, забезпечення приросту поголів'я худоби, забезпечення сільськогосподарських виробників сучасною технікою та висококваліфікованими кадрами для села, фінансування сільськогосподарського виробництва, вдосконалення цінової політики [6].

Висновки. Отже, для вирішення існуючих проблем необхідна реалізація таких заходів: налагодження сучасної інфраструктури аграрного ринку, створення спеціалізованих банків для кредитування сільськогосподарських підприємств на пільгових засадах, збільшення експортного потенціалу вітчизняних виробників сільськогосподарської продукції через покращення репутації України на міжнародному ринку, посилення кооперації господарств населення, що виробляють сільськогосподарської продукції, налагодження співпраці між виробниками сільськогосподарської продукції та дослідними установами.

Література.

1. Малік М.Й. Конкурентоспроможність аграрних підприємств: методологія і механізми: [монографія.] / М.Й. Малік, О.А. Нужна. – К.: Інститут аграрної економіки, 2007. – 270с.

2. Бабан Т.О. Институциональные факторы развития аграрного сектора экономики Украины в условиях глобализации // Инновационная экономика: материалы II Международной научной конференции, Казань: Бук, 2015. С. 19-21.

3. Кондратюк О.І. Конкурентоспроможність сільського господарства та шляхи її підвищення / О.І. Кондратюк // Актуальні проблеми економіки. – 2011. – №1. – С. 56-63.

4. Експорт аграрної продукції з України за рік перевищив імпорт на рекордні \$11 мільярдів [Електронний ресурс] : - Режим доступу: <https://economics.unian.ua/agro/>

5. Ольховська Н.А. Методика оцінки конкурентоспроможності сільськогосподарської продукції / Н.А. Ольховська // Економіка АПК. – 2008. – №11. – С. 116-119.

6. Прокопець Л.В. Складові підвищення конкурентоспроможності сільськогосподарських підприємств [Електронний ресурс] : ЧНУ ім. Федьковича / Л.В. Прокопець – Режим доступу: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/znpn/2011_7/37SPK.pdf

STATISTICAL ANALYSIS OF CAPITAL INVESTMENTS INTO UKRAINE BY TYPES OF ECONOMIC ACTIVITY

Povaliaieva D.V., Kharkiv national technical university of agriculture

named by Petro Vasylenko

Supervisor. Danylenko V.V.

Investing nowadays is important for the development of any country. At a time when the world is on the brink of an economic crisis, the demand for investment is much higher than their supply. Ukraine is one of the countries that needs to invest in various sectors of the economy. Due to the unfavorable investment climate, the country fails to attract sufficient investment to stimulate further development and economic growth. Agriculture can not fully benefit from favorable natural conditions and high world prices for agricultural products.